

XXI

YERLİK
MİMARLIK VE İNŞAAT
MAYIS 2014
SAYI 109
10 TL
www.21xxi.com.tr
www.21xxi.com.tr

Yarışma Mifinin Yapıbozumu

Türkiye'de yeni dönem yarışma düzenlemeleri kapsamında yarışma düzenleme ajanslarını EİF Özyurtlu İnşaat ve Mimarlık bünyesinde birleştiren İnanç Eray ile Ömer Sarıca'nın birlikteliğinden doğan

ODTÜ Kuzey Kampus
Yerleşkesi Üçüncü Blok
BİLDİRİM KIBRISLI

Lamberjack
Ofis ve Showroom
BİLDİRİM KIBRISLI

FAZLA BİTİRİLE
KIBRISLI KIBRISLI
LAKSAY LAKSAY
KIBRISLI KIBRISLI
KIBRISLI KIBRISLI

30 TL

21.2 NİSAN

15 TL

100 NİSAN

10 NİSAN

FOTOĞRAFLAR: Korhan Şişman

Mimariyi İzleyen Işık

PLANLUX TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN MARS OFİS'İN AYDINLATMA TASARIM PROJESİ VE AYDINLATMA TASARIM SÜRECİNE DAİR SORULARIMIZI BAŞAK OKAY YANITLADI.

BESTE SABİR: Projedeki ana kararlarınızdan bahsedebilir misiniz?

BAŞAK OKAY: Mimarinin temel özelliklerini esas alarak tasarladığımız aydınlatma konsepti kaba yapı elemanlarının üzerine giydirilmiş detaylardan oluşuyor. Geomim'in mimarideki grafiği giydirmeye becerisi projede ön plana çıkıyor. Tavan yüksekliklerinin tutulması, mevcuttaki doğal ışığı iyi biçimde değerlendirmek projeyi bütünleştiren unsurlar oldu. Tercih edilen ürünler modern olmakla beraber aynı zamanda mekana retro bir hava da katıyor. Mimari olarak farklı bir konseptte sahip ofis ortamına önerdiğimiz aydınlatma ekipmanları da konsepti destekleyici bir nitelik taşıyor.

BS: Proje konsepti nasıl gelişti? İşverenin ve mimarın sizden bu anlamda ne gibi beklentileri oldu?

BO: Ofis genelinde çok geniş bir alana sahip olunmasına rağmen Geomim ekibinin kattıkları

detaylarla, bireysel ya da grupsal alanlar oluşturuldu. Böylece bu geniş alanı kendine özgü derinliğe ve belirginliğe sahip bölmelere ayrıştırdık, mimarideki detayların ön plana çıkarılması aydınlatma ile gerçekleşti. Konsepti konuşmak için toplandığımızda Geomim'in kafasında oluşmuş bir aydınlatma tasarımı vardı, bu düşüncelere teknik açıdan destek verip mimarımızın hayalini gerçekleştirmeye çalıştık.

Projeyi değerlendirmek gerekirse: Açık ofiste oluşan bölmeleri tavan farklılıklarından ayırt edebiliyorsunuz; bunlardan ilki genel dolaşım alanlarındaki ahşap tavan detayları, burada farklı kombinasyonlara girebilen ahşap parçaların oluşturduğu bir kütle meydana getirdik. Resepsiyon alanında başlayan, dinlenme bölgesinden kütüphane alanına kadar devam eden bu tavan detayında, belli parçalara yerleştirilen üçlü gömme spotlarla yerde homojen olarak dağılan noktasal atışlar sağladık. Ahşap parçalarının dört kenarında kullanılan indirekt ışık sağlayan şerit LED'lere ilave olarak, belli ahşap parçalara da eklenen şerit LED'ler mevcut. İkinci detay genel ofis alanlarında bulunuyor, burada girişlerden

KARŞI SAYFADA
SOLDA: Aydınlatma ve mekan ilişkisi

BU SAYFADA
SOLDA: İç mekandan bir kare
ALTTA SOLDA: Giriş bölümü ve aydınlatma ilişkisi
ALTTA: Ofis, ortak alanlar ve geçiş bölgelerinde aydınlatma tasarımının farklılaşması

ARKA SAYFADA
ÜSTTE SOLDA: İç mekan tasarım detayları ve kullanılan aydınlatma elemanlarının farklılaşması
ÜSTTE SAĞDA: Ofis bölümünde farklılaşan detaylar
ALTTA: İç mekandan dış mekana geçişte kullanılan aydınlatma konsepti

PROJE ADI: Mars Entertainment Group Ofisi
Aydınlatma Projesi
PROJE YERİ: İstanbul, Türkiye
PROJE TARİHİ: Nisan 2011
İŞVEREN: Mars Entertainment Group
MİMARİ TASARIM: Geomim
AYDINLATMA TASARIMI: Planlux; Başak Okay,
Korhan Şişman
ELEKTRİK PROJESİ: HIT-EL Elektrik Mühendislik
UYGULAMA PROJESİ: Sigma Mimarlık

birakılan 10 cm'lik bir mesafeyle uygulanan alçıpan tavanlarda endirekt ışık kaynakları kullanıldı. Son detay ise mimari olarak uygulanan tavan detaylarının haricinde açıkta bırakılan tavanlarda, kirişleri çepçevre saran açılı profiller oluşturulup içlerinde şerit LED'ler kullanılması oldu.

bs: Bir aydınlatma tasarım sürecinin ilerleyişinden bahsedebilir misiniz? Hangi mesleki gruplarıyla ortaklık içinde çalışıyorsunuz?

bo: Temel olarak mimari ekibin konseptini, tam olarak mekanda nasıl bir atmosfer hayal ettiklerini anlamak bizim konseptimizi oluşturmamızdaki ana etkenlerden biri. Uygulama başlamadan önce mimari ekip ile düzenli bir toplantı trafığımız, konsept anlatımlarımız ve sonrasında onlardan gelen geri dönüşler, üzerinde yapılan gerekli değişiklikler ve sonrasında bitime yakın olarak bir şematik teslim sürecimiz oluyor. Gerek anlık eskizler gerekse detaylı ışık seviye tespitleriyle projeyi destekleyici dökümantasyonlarımız oluyor. Proje sonlanana kadar mimari ekiple başlayan konsept ve geliştirme aşamaları, proje gelişme aşamasında elektrik

mühendisleriyle ve mekanik ekip ile devam ediyor. Aydınlatma detaylarının tam olarak anlaşılabilmesi için mock-up çalışmaları yapılıyor, önerilerimizi sunumlarla dile getirip mimarinin konseptini doğru algıladığımıza emin olduktan sonra verilen kararlar doğrultusunda, projeler oluşturulup ürün listeleri netleştiriliyor ve satın almaya iletiliyor. Satın alma gruplarına bu süreçte verdiğimiz destek de çok önemli. Şantiye safhasına geçildiğinde uygulama ekibiyle de sürekli iletişim halinde olmamız gereken bir süreç yaşıyoruz.

bs: Mekanın aydınlatma tasarımı anlamındaki gereklilikleri neydi?

bo: Projenin bir ofis olmasından dolayı, her ne kadar sıcak bir ortam yaratılmak amaçlansa da temelinde çalışma ortamlarının doğru aydınlatma elemanlarıyla aydınlatılmasına ve uygun ışık seviyesine ulaşılmasına dikkat edildi. Aydınlatmanın görsel etkisinin yanında çalışanın kendini iyi hissetmesi, moralinin yüksek olması ve yorgunluk hissetmemesi gibi biyolojik ve psikolojik etkileri de bulunuyor ve aydınlatma tasarımını oluştururken bunları göz önünde

bulundurmamız gerekiyor. Çalışma ortamlarında doğru aydınlatma kararlarını almak için gözden geçirilmesi gereken aydınlatma kriterleri mevcut, bu kriterleri içeren TS EN 12464 Standartları ile birlikte çalışmaları devam ettiriyoruz.

bs: Mobilyalar ve iç mekan tasarımıyla nasıl bir ilişki kurdunuz?

bo: Aydınlatma açısından göz önünde bulundurulması gereken etkenlerden biri mimari ekibin tercih ettiği malzeme ve renklerdir. Bunlar dikkate alınıp ışık kaynağı seçimi yapılmalı ve aydınlatma detayları oluşturulmalıdır. Örneğin; tavan renginin açık renk olmasını önerdik çünkü ışığın yayılması için içinde tavandan gelen ışığın insanın aydınlık algısındaki önemi büyüktür. Tavanlarımızda doğal ışık etkisini vermek istediğimizi düşünürsek tavan ve duvarlarda tercih edilen ürünün açık gri ton olması bize, ışık dağılımında çok yardımcı oldu. Aydınlatma tasarımını gerçekleştirirken ışığın bir yüzeyi yıkamasına dikkat ederiz, böylece hem mekanın sınırlarını belli etmiş, hem de yüzeyleri tanımlamış oluruz. Bu tip bir açık ofiste bir yüzey yıkama

BAŞAK OKAY

Yeditepe Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden mezun oldu. Öğrenimini Glasgow Sanat Okulu'nda Tasarım Yenilikleri konusunda devam ettirerek yüksek lisans derecesini aldı. 2010 yılından beri Planlux'da proje tasarım sorumlusu olarak çalışıyor. Yer aldığı projeler arasında; Shenyang Plaza, Turgut Özal ve Adnan Menderes Anıtları, Bağdat A1 Kendi Alışveriş Merkezi, Mars Sinemaları, Conrad Otel, Mac Fit Spor Salonları, Adana Sheraton Otel, Ayazağa Kültür ve Kongre Merkezi, İstanbul Ottomare Otel bulunuyor.

imkanımız fazla değildi. Bölümler kısa dolaplar, cam bölücüler ve raflarla ayrılmıştı ve bizim bu bölücülerini ortaya çıkarmamız gerekiyordu. Raflarda kullanılan aydınlatma detayıyla koridor kısmını ortaya çıkarmış, kısa dolaplara ise yukarıdan yapılan spot atışlarla bölümleri farklılaştırmış olduk.

BS: Proje mekanı içinde kullandığınız farklı aydınlatma türleri neler?

BS: Mekan içerisinde mimarinin de sağladığı farklı detaylarla birlikte aydınlatma ekipmanlarımız birkaç türden oluştu. Ahşap tavan detayında, parçaların kesim aşaması açısından kolaylık sağlayan, tek tek dizilimler yerine üçlü gruplarda LED spotlar kullanıldı. Genel mekanlarda beton bir tavana sahip olduğumuz için, EMT boruların çizdiği yolların eşliğinde boru spot olarak adlandırdığımız siva üstü armatürler kullanıldı. İç mekanlarda siva altı armatürlerimiz mevcut. Bu üç tip armatürün de içinde aynı LED spotlar kullanıldı. Siva altı armatürlerde ise ışık kaynaklarının kullanıcıyı rahatsız etmemesi adına, ışık kaynağının geride kalarak uygulandığı armatürleri tercih ediyoruz.

Ofis projesinde ilk göze çarpan aydınlatma elemanımız sarkıtlar, bu projede yaşadığımız sarkıt seçimi, bir sonraki proje gerçekleştirme aşamasında numunenin önceden denenmesini ve yerleştirilmesini talep ettiğimiz armatürleri daha iyi takip etmemize neden olacak. Kullanılan dekoratif armatürlerin görsel olarak çok şık fakat açık bir ofis ortamında kullanılmak üzere riskli olduklarını kabul etmek gerek. Bunun sebebi de ışık kaynağının saklanmamış olması, göze direkt olarak temas etmesi sonucunda kamaşma yaratması. Ayrıca açık ofiste bölgeleri ayırmak amacıyla kullanılan cam paravanlar da yansımaya pekiştirdi. Armatürün satın alınmış olması ve adetlerinin fazla olması, ortamdaki kamaşmayı engellemek için mevcut malzemeler üzerinden bir çözüm üretmemizi gerektirdi. Bunun için de ışık kaynağında endirekt ışık vermeye devam edecek şekilde boşluklar bırakarak bir U profil detay oluşturmayı ve armatürün üstüne geçirmeyi tercih ettik. Böylece seçilmiş armatürler saklanmış gibi olsalar da aktif olarak kullanılacak konuma geldiler. Işık kaynağını kapatmak amacıyla oluşturulan bu detay yansımaları da azaltılmış oldu. Fakat ofisin bir köşesinden öbür tarafa bakıldığında, camda armatürlerin yansımaları hoş bir

perspektifte hala görülebiliyor. Cam bölücülerle kullanılan bu tarz bir ofiste kamaşma-yansımaya-çalışma yüzey ilişkisini çok iyi gözden geçirmek gerekiyor.

BS: Tasarım ve proje geliştirme sürecinde hangi programlardan ve ne gibi çalışmalardan yararlanıyorsunuz?

BS: Tasarım sürecinde ilk olarak mimarinin konseptini algılayıp, öngördükleri görsel çalışmalarını birebir uyarlamak adına ürün ve detay araştırması yapıyoruz. Öngörülerimizi Dialux programı ile müşterimize sunuyoruz. Geliştirme aşamasında en kolay yöntemin bir numune çalışması olduğunu söylemem gerekiyor. Her ne kadar Dialux'te oluşan görseller kafamızda bir görsel oluştursa da uygulamada görmek ve algılamak daha net çözümler sunmamızı sağlıyor. Kendi ofisimizde ışığı denememiz için oluşturduğumuz bir atölyemiz mevcut, şantiye aşamasında da bunu yapabiliyoruz. Varılan kararlar sonrasında mimari ekip tarafından da onaylanan armatür listeleri oluşuyor, bu listeler seçilen ürünlerin kimler tarafından tedarik edileceği ve şantiye aşamasında yardımcı olacak ürünlerin teknik bilgilerini içeriyor.